

Mračna nad Mauthausenem

Mgr. Martin Maxmilián L. Janda, BLJ.

Mgr. Marie Trtíková

Mračna nad Mauthausenem

Martin Maxmilián L. Janda a Marie Trtíková

Mračna nad Mauthausenem

Martin Maxmilián L. Janda a Marie Trtíková

2014

© Mgr. Martin Maxmilián L. Janda, 2014

Editor © Mgr. Marie Trtíková, 2014

Obálka © archiv Mgr. Martin M.L. Janda, 2014

ISBN 978-80-263-0733-4

Obsah:

1. Úvod
2. Mauthausen – město smrti
 - 2.1. Sponzoři smrti
 - 2.1.1. Výrobní koncern Steyr-Daimler-Puch
 - 2.1.2. Farmaceutická firma Bayer AG
 - 2.1.3. Deutsche Bergwerks und Huttenbau GmbH
 - 2.1.4. Eisenwerke Oberdonau
 - 2.1.5. Ostmark – společnost na výrobu leteckých motorů
 - 2.1.6. Společnost na výrobu munice – Otto Eberhardt
 - 2.1.7. Co se skrývá pod značkou Heinkel
 - 2.1.8. Messerschmitt – vrahové, kteří žijí i dnes
 - 2.1.9. Hofherr-Schranz AG
 - 2.1.10. SIG ARMS Sauer GmbH
 - 2.1.11. Raxwerke
 - 2.2. Mauthausen jako centrum smrti
 - 2.3. Trojí mauthausenský chování
3. Mauthausenští vězni
 - 3.1.1. Karel Hašler

- 3.1.2. Antonín Novotný – vězeň č. 2822
- 3.1.3. Adolf Kajpr – vězeň bez čísla
- 3.1.4. Kardinál Štěpán Maria Trochta – vězeň č. 12791
- 3.1.5. Josef Valčík – vězeň č. 13876
- 3.1.6. Rodina Kubišova – Jan Kubiš
- 3.2. Vězňů však bylo nespočet
- 3.3. Kápoové a prostitutky
- 3.4. Českoslovenští občané v Mauthausenském a Gusenském pekle
 - 3.4.1. Jak se vraždili čeští občané
- 3.5. Jak se v Mauthausenu trestalo
- 3.6. Jak se v Mauthausenu přežívalo
- 4. Mauthausenská a gusenská kartotéka
 - 4.1. Mauthausenská pošta
 - 4.1.1. Překlad dopisu od Štěpána z 11.7.1943
- 5. Dozorci a velitelé
 - 5.1. Margaret Freinberger
 - 5.2. Dábelská zdravotní sestra Hildegarda M. Lachert
 - 5.3. Culíkatá Jane: Gerda Bernigau
 - 5.4. Literární ďábel – Paul Riege

- 5.5. Německý diplomat Konstantin
Freiherr von Neurath
- 5.6. Krvavý profesor s andělským úsměvem
- 5.7. Rudolf Toussaint
- 5.8. Doktor, který zmizel ze světa
- 5.9. Vraždící křesťanský rytíř
- 5.10. Kurt Daluge
- 5.11. Artur von Briesen
- 5.12. Martin Wolf
- 5.13. Wilhelm Schultze
- 5.14. Krvavý Čech – Karel Hermann Frank
- 5.15. Doktor smrti – Ramsauerem, Heim, Gross
- 5.16. Český kolaborant Ing. Fiala
- 5.17. Rakousko-Uherský vrah Unek
6. Osvození koncentračního tábora
Mauthausen
7. Závěrem o použitém materiálu
8. Použitá literatura
9. Použitá fotodokumentace

1. Úvod

Publikace s názvem „Mračna nad Mauthausenem“, jenž nyní držíte ve svých rukách vznikla úplně náhodou a to za přispění několika jmenovaných i nejmenovaných klíčových osob, kterým bych chtěl touto cestou velice poděkovat. Největší poděkování však patří Mgr. Marii Trtíkové, která společně semnou podnikla expedici do Mauthausenského komplexu v Rakousku. Ne však automobilem ani v rámci poznávacího zájezdu, ale pěšky – podobně jako vězni, kteří byli odsouzeni na smrt a touto cestou museli jít do chřtánu nacistickým bestiím. Společně jsme se s Maruškou vydali na poznání, tak neuvěřitelně bizarního koncentračního tábora, který ve své historii neměl obdoby.

Na Mauthausen se po roce 1945 sneslo jakési informační a etické embargo, místní lidé se po sebevraždě některých radní právě v roce 1945 stáhli do sebe a městečko se do detailu změnilo – v řadě publikacích, které souvisí s Mauthausenem a byli vydány, jak před válkou, tak i po válce (V.Berdych, Mauthausen, Naše vojsko 1959

apod.) podobné obrazy dnešního Mauthausenu nenalezneme.

Před světovými válkami byl Mauthausen krásným malým středověkým městečkem s hradem, přístavem, mlýnem a několika domečky. Po válce se Mauthausen sice rozrostl, ale na druhou stranu úplně zapadl – kultura a vůbec společenský život zde skoro vůbec neexistuje.

My však nebudeme předbíhat, opustíme kulturní život v Mauthausenu a vrátíme se zpět k naší cestě. Karel Littloch ve své knize „Mauthausen – lágř smrti“, kterou vydal těsně po válce v červnu 1945 popisuje přesnou cestu po které jsme se vydali i my: „poté co nás transport dovezl až na Mauthausenské nádraží, jsme šli v doprovodu stráží Mauthausenskou ulicí kolem hradu a mlýna na rozcestí, kde byla cedule ukazující doprava s nápisem „K.L.Mauthausen“. Poté zhruba po 2 kilometrech jsme byli nuceni vystoupat k poslednímu civilnímu domu s názvem Frellerhof. Za tímto statkem už byla vidět pevnost Mauthausen. Všude kolem se nacházely ostnaté dráty s nápisy „vstup na vlastní nebezpečí“ – nikdo z místních by sem snad ani dobrovolně nešel, ale my jsme museli.“ Stejně, tak i my jsme šli stejnou stezkou, kudy chodívali vězni do

tábora smrti. Řada věcí se zde však za tu dobu změnila. Místo středověkého mlýna je zde řada novostaveb a malých rodinných domečků s několika okolními statky, které zde přežily od konce druhé světové války. Cedule směřující k bývalému koncentračnímu táboru zde už není žádná. Nejspíše proto, že se místní za svou historii stydí. Cesta k Frellerhofu je lemována vysokými stromy, jenž zde v době nacistické vlády vůbec nebyli. Odsouzeným vězňům tak páliло slunce do očí anebo jejich tělo ofukoval ledový zimní vítr. Vedle Frellerhofu je bývalý kamenolom v němž se nachází řada podzemních prostorů, jenž mají být propojeny i s podzemní továrnou pod Mauthausenem. Lom je neudržovaný a tím i chráněný pro nezvané hosty. Já se však vydal do lomu podívat – cestou mě ale sevřela bezmoc, úzkost a já raději z neznáma hodně rychle vycouval. Podobné zážitky jsem neměl ani v podzemním labyrintu pod hradem Trosky a ani ve štole Mořic na Podblanicku, kde jsme se s kamarády brodili po pás zaboření v bahně. To, co jsem cítil u tohoto lomu, bylo velice silné až nepopsatelné. Na horizontu u Frellerhofu však dnes již žádné ostnaté dráty nejsou, je zde jen kaplička, malý strážní domek a pevnost Mauthausen, jež se stále

opravuje a vypadá, jakoby stále byla připravena k používání. Celý Mauthausen vypadá jako prokletý.

Kniha s názvem „*Mračna nad Mauthausenem*“ vypovídá o funkci celého komplexu a přidružených pobočných táborů, odhaluje tajemství, která nám měla být skryta po celou dobu naší historie. „*Mračna nad Mauthausenem*“ je jedinečná kniha, která Vám dává konkrétní výpověď o nacistických zločinech, zločincích i společnostech, jež se na systematickém vyvražďování podíleli – je to šokující kniha založená na pravdě.

2. Mauthausen – město smrti

Psal se 8. srpen 1938, v koncentračním táboře Dachau se několik vězňů balilo a společně s dozorci vyrazili na dlouhý pochod smrti, dle přímého rozkazu H. Himmlera, jenž se rozhodl vybudovat podzemní továrnu krytou koncentračním táborem na skalním břidlicovém komplexu nedaleko vesničky Mauthausen a Gusen. Ať už obyvatelé těchto rakouských vesniček chtěli anebo nechtěli, tak museli přijmout přísné nařízení nacistických pohlavárů a nechat na svých pozemcích vystavět obrovský tovární komplex.

Koncentrační tábor Mauthausen byl vystavěn zhruba 20 km od Lince a to hlavně z toho důvodu, že se nachází nedaleko rozsáhlého kamenolomu se spletívkami vedoucími až skoro pod Linz. Rakouské město Linz bylo vybráno i proto, že patřilo mezi největší dopravní uzly v Rakousku, kde se sbíhaly silniční tepny ze Švýcarska, Vídně i Německa. Nenápadné rakouské město se středověkou historií tento svůj úděl v druhé světové válce zřejmě nečekalo. Dokonce i dnes, pokud do Mauthausenu zavítáte, tak na ulicích téměř nikoho nepotkáte – lidé zde

žijící o „památníku“ nechtějí ani slyšet a to i přesto, že se o památník velice dobře starají a neustále ho zvelebují.

Samotný projekt Mauthausen nevymysleli jen vypočítaví nacisté, ale i soukromí podnikatelé, jenž chtěli z válečného konfliktu získat co nejvíce peněz do své kapsy. Z počátku na místě, kde dnes stojí zbytky koncentračního tábora, stával jen kamenolom, který patřil k malému zámečku z 15. století. Poté, co se Himmler dohodl se soukromými vlastníky, byl na vrcholku lomu postaven hospodářský podnik, jenž se začal rozvíjet v koncentrační tábor – první vězni zde pracovali na polnostech místních obyvatel, dřeli v nedalekém žulovém lomu a také se po večerech věnovali stavbě celého komplexu – nikdo se zde nenudil.

Hlavním vlastníkem celého koncentračního tábora byla firma Wiener-Graben¹ a DEST² (úplný název:

¹ Wiener-Graben byla státní stavební firma z Vídně, která prostřednictvím nacistické ideologie velice zbohatla. V současné době je podle této organizace pojmenovaná největší ulice ve Vídni, kde má společnost i své kanceláře.

² DEST – je dceřinou společností Wiener-Graben a několika německých koncernů (BMW, Mercedes Benz apod.). DEST byla vytvořena proto, aby ovládla veškeré koncentrační tábory v Rakousku. Všichni pracovníci i tzv. „otroci“ z řad vězňů podléhali vrchnímu velení jednotek SS. DEST měl své sídlo v rakouské vesničce Sankt Georgen an der Gusen nedaleko

Deutsche Erd und Steinwerke GmbH), která byla vedená vysoce postaveným funkcionářem SS – Oswaldem Pohlem.

Původně však lom a pozemky kolem patřili městu Vídní. Oswald Pohlen proto požádal město o odkup a shodou okolností mu bylo vyhověno – úředníci se totiž obávali, aby jejich rodiny neskončili v nějakém transportu. Strach uměl plno věcí a toho nacisti také plně využívali. Poté co Oswald Pohlen získal patřičné papíry o vlastnictví pozemků, začal s plánováním svého obrovského projektu. Pohlen z prostor po těžbě žuly nechal vybudovat podzemní továrnu na tajné nacistické zbraně. Proto, aby si zajistil nepřetržitou práci a nebombardování továrny, tak na vrcholku lomu nechal umístit koncentrační tábor Mauthausen. Součástí tohoto prostoru byl i pracovní a vyhlazovací tábor Gusen, kam se soustřeďovali z pravidla

Mauthausenu. Vedoucí pracovníci s DEST společností s vězni zacházeli skutečně jako s otroky – během II. světové války museli například v Mauthausenu a Gusenu přepravit na svých bedrech kamenné bloky o váze 130 kg a to po tzv. „schodech smrti“, které lze navštívit právě v koncentračním táboře Mauthausen. Stavební společnost DEST fungovala od roku 1940 do roku 1945. Ke konci II. světové války se rozpustila a její vrchní ředitel byl zatčen a odsouzen k odnětí svobody na pouhých šest let. A to i přesto, že zodpovídal za život stovek vězňů z Mauthausenu a Gusenu v Rakousku.